

ΜΠΙΤΚΟΪΝ ΚΑΙ ΚΡΥΠΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Φούσκα ή Πυραμίδα;

Μέρος Α'

Δρ Γαβριήλ Μανωλάτος Καθηγητής Διεθνούς
Οικονομίας και Ανάπτυξης

Μπιτκόιν (Bitcoin) τι είναι

Το Μπιτκόιν είναι ένα ψηφιακό νόμισμα το οποίο δεν υπάρχει επισήμως σε καμία φυσική μορφή, κερμάτων ή χαρτονομισμάτων. Δεν παράγεται από καμία συγκεκριμένη χώρα. Δεν ελέγχεται από καμία συγκεκριμένη τράπεζα ή κυβέρνηση. Η παραγωγή του, η αποθήκευσή του, η διακίνησή του, και όλες οι συναλλαγές με αυτό γίνονται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή. Χρησιμοποιείται όπως τα μετρητά. Μπορείς να το στέλνεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) από τον έναν στον άλλο, σχεδόν στιγμιαία, οπουδήποτε στον κόσμο. "Γεννήθηκε και γιγαντώθηκε" με το Ίντερνέτ και αποτελεί μία μορφή χρήματος για το Ίντερνέτ.

Η αρχική αξία του Μπιτκόιν ήταν 1B=0,003\$ δηλαδή 1\$=333,33B ενώ στις 17/12 του 2017 το ένα μπιτκόιν πωλείται αντί 20.000 δολαρίων. Σήμερα, η ισοτιμία μπιτκόιν / δολάριο ΗΠΑ είναι 34.183,352. Έχει τραβήξει πάνω του τα φώτα της δημοσιότητας για πολλούς λόγους. Από την αυξανόμενη ζήτηση και τις διακυμάνσεις στην τιμή του, μέχρι την εμπλοκή του σε παράνομες συναλλαγές. Είναι τόσο η συμμετοχή του στις διάφορες συναλλαγές που απορροφά τεράστια ηλεκτρική ενέργεια. Το bitcoin απορροφά περισσότερη ενέργεια από την Ελλάδα, το Ισραήλ και την Ισλανδία. Κοστίζει 25 εκατ. δολάρια ημερησίως σε ηλεκτρική ενέργεια.

Κρυπτονόμισμα και κρυπτογραφία

Το μπιτκόιν (Bitcoin) είναι ένα ίσος προς ίσον (peer-to-peer) σύστημα πληρωμών και ένα ψηφιακό συνάλλαγμα ανοιχτού κώδικα. Ουσιαστικά ανήκει στην κατηγορία του κρυπτονομίσματος (cryptocurrency), καθώς χρησιμοποιεί μεθόδους κρυπτογραφίας για τη δημιουργία και διαχείριση των χρημάτων, και για την επιβεβαίωση της εγκυ-



ρότητας των συναλλαγών.

Κρυπτονόμισμα, σε γενικές γραμμές, είναι ένα νομισματικό σύστημα, που τα κύρια χαρακτηριστικά του είναι: Η σταθερότητα, η ασφάλεια, η ανωνυμία, και η ικνυλασιμότητα. Για να επιτευχθεί αυτό, το σύστημα χρησιμοποιεί δύο εργαλεία: Την κρυπτογραφία και έναν κατάλογο δημόσιων καταχωρήσεων. Σε αυτόν τον κατάλογο, ο καθένας μπορεί να μάθει όλες τις λεπτομέρειες της κάθε συναλλαγής. Το όνομα «κρυπτο-νόμισμα» προέρχεται από το όνομα της επιστήμης "κρυπτογραφία". Κρυπτογραφία είναι η επιστήμη των μεθόδων κρυπτογράφησης δεδομένων. Υπάρχουν δύο σκοποί για τη χρήση κρυπτογράφησης. Ο πρώτος είναι να στέλνει μηνύματα με ασφάλεια και εχεμύθεια. Ο δεύτερος είναι να υπάρχει μια λύση διαφορών προβλημάτων στον τομέα της ασφάλειας των δεδομένων και της αυθεντικότητας. Το Κρυπτονόμισμα ενσωματώνει μια ποικιλία τεχνολογιών και θεωριών που αναπτύχθηκαν από κρυπτογράφους. Ο κύριος στόχος αυτών είναι η δημιουργία ενός συστήματος ψηφιακού χρήματος με υψηλή ασφάλεια το οποίο θα πρέπει να είναι ανθεκτικό στη λογοκρισία και στην απάτη.

Η δημιουργία και η λειτουργία του Μπιτκόιν

Το 2008, πιθανότατα με έμπνευση και αφορμή την οικονομική κρίση, έγινε η πρώτη επιστημο-

νική δημοσίευση που περιέγραφε το μπιτκόιν. Το 2009 έκανε την πρώτη του λειτουργική εμφάνιση, με την κυκλοφορία του πρώτου πελάτη ανοιχτού κώδικα, και την δημιουργία των αντίστοιχων μπιτκόινς (bitcoins). Ο συγγραφέας της δημοσίευσης, και δημιουργός του αντίστοιχου λογισμικού, παρέμεινε ανώνυμος, χρησιμοποιώντας το ψευδώνυμο Satoshi Nakamoto. Η πραγματική ταυτότητά του, ή ακόμα και το αν πρόκειται για ένα άτομο ή για μία ομάδα, παραμένει άγνωστο μέχρι και σήμερα. Οι υποθέσεις σε σχέση με την ταυτότητά του αναφέρονται σε μαθηματικές ιδιοφυΐες, επιστήμονες των υπολογιστών, οικονομικούς κοινωνιολόγους με γνώσεις προγραμματισμού και ομάδες κρυπτογράφων. Υπάρχουν επίσης θεωρίες, όπως πχ ότι οι εταιρείες Samsung, Toshiba, Nakamichi και Motorola κρύβονται πίσω από το μπιτκόιν.

Από το 2009 μέχρι και τις αρχές του 2010 το Bitcoin δεν είχε καμία απολύτως αξία. Τον Απρίλιο του 2010 ξεκίνησαν οι πρώτες συναλλαγές στις χρηματαγορές, με την αξία του κάθε Bitcoin να μην ξεπερνάει τα 0,14 δολάρια. Η πρώτη εμπορική συναλλαγή με το νέο ψηφιακό νόμισμα έγινε στις 18 Μαΐου 2010, όταν ο προγραμματιστής Laszlo Hanyecs, από την Φλόριντα των Ηνωμένων Πολιτειών, έκανε μια δημοσίευση στο Forum BitcoinTalk.org, προσφέροντας 10.000 bitcoins σε όποιον του παράγγελλε δυο πίτσες. Στις 22 Μαΐου, ο αγρότης David Forster από την Μασαχουσέτη, με το ψευδώνυμο Jarcos στο forum, δέχτηκε τη συναλλαγή. Ο Laszlo έλαβε τις δύο πίτσες από την αλυσίδα Papa John's. Την άνοιξη του 2011, τα 10.000 εκείνα bitcoins (για τις 2 πίτσες) θα έφταναν να αξίζουν 272.329,00 δολάρια. Στις αρχές Δεκεμβρίου 2013 το Bitcoin είχε φτάσει να αξίζει μεταξύ 1.200 και 1.400 δολαρίων το καθένα, κάνοντας την πίτσα εκείνη να αξίζει περίπου όσο ένα ιδιωτικό νησί. Στον αντίποδα, στα μέσα Δεκεμβρίου και μέσα σε λιγότερη από μία ημέρα, η αξία του μπιτκόιν έπεσε κάτω από τα 550 δολάρια. Γενικά, πάντως, η αξία του μπιτκόιν είναι ασταθής.

ΣΑΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Το κινητό μου

Βαδίζανε πλάι -πλάι αμίλητοι πηγαίνοντας στο φαρμακείο από το διαμέρισμά τους. Δεν ήταν μακριά. Μερικά μέτρα δρόμος, όταν ξαφνικά τον άκουσε να της λέει:

-Δώσε μου το κινητό μου. Το έβαλα στην τσάντα σου.

-Σε καλό σου τι το θες ξαφνικά το κινητό; Σε ποιον θα τηλεφωνήσεις; Περίμενε να πάμε σπίτι.

Γύρισε και την κοίταξε με εκείνο το ήρεμο και αθώο βλέμμα. Είχε το ύφος μικρού παιδιού γιόματό παράπονο που του στέρησαν το παιχνίδι του.

Συνέχισε να βαδίζει αργά δίπλα της καθώς τον κρατούσε από το χέρι.

Το κινητό ήταν το παιχνίδι του, η μόνη του ευχάριστη απασχόληση που του απόμεινε. Καθόταν στο τραπέζι για ώρες και έφερνε το δάχτυλό του πάνω κάτω στην οθόνη και συνέχεια έλεγε



τα ίδια πάντα λόγια:

«Τι σου είναι η τεχνολογία»

Δώρο από τις κόρες του στην γιορτή του το «κινητό». Έτσι το έλεγαν οι άλλοι «κινητό», έτσι το έλεγε και αυτός.

Τον έμαθαν τα βασικά. Πως να τηλεφωνά στους φίλους. Πως να διαβάζει τα νέα. Δεν χρειαζόταν και τίποτε άλλο.

Ένας ολόκληρος κόσμος ανοίχτηκε για αυτόν.

Συνέχιζε να περπατά δίπλα της αμίλητος. Ένωσε το χέρι της να σφίγγει το δικό του. Ίσως να κατάλαβε πως τον πόνησε η άρνησή της να του δώσει το κινητό.

Φτάσανε στο φαρμακείο και σαν μπήκαν μέσα, εκείνος πήγε και κάθισε στην καρέκλα. Κουράστηκε.

Εκείνη έμεινε όρθια. Άνοιξε την τσάντα της και έβγαλε το τηλέφωνο και του το έδωσε.

«Έλα πάρε το».

Γύρισε και την κοίταξε με εκείνο το θλιμμένο βλέμμα και της είπε:

«Δεν το θέλω».

«Γιατί?» τον ρώτησε εκείνη απορημένα.

«Ξέχασα να πάρω τα γυαλιά μου».

Μπάμπης Ράκης